

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 494 din 31.08.2022

Dosar nr: 5A/ 2022

Autosesizare nr: 5029/ 19.07.2022

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)

Reclamat:

Obiect: afirmații care lezează demnitatea femeilor, făcute în cadrul unui interviu acordat de partea reclamată postului tv Antena Stars

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și sediul petentului

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, București, Sector 1, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților, pentru data de 27.07.2022, respectiv 23.08.2022.

4. Prin adresa nr. 5761/23.08.2022, reclamatul a depus un punct de vedere cu privire la autosesizarea în cauză.

5. Transmiterea datelor de identificare de către partea reclamată la solicitarea CNCD, via e-mail, în vederea procedurii de citare, face dovada că partea reclamată a fost informată cu privire la autosesizarea CNCD, precum și cu privire la procedura de soluționare a cauzei. (fila 5 la dosar)

6. Partea reclamată nu a comunicat la dosar un punct de vedere, concluzii, note scrise, probe sau alte documente, în temeiul inversării sarcinii probei, în termenul acordat în citație.

7. La termenul acordat, respectiv, 27.07.2022, reclamatul reprezentat de avocat a solicitat un alt termen de audiere, respectiv, 23.08.2022.

IV. Susținerile părților

Susținerile instituției care a declanșat acțiunea din oficiu

8. Prin nota de autosesizare cu nr. de înregistrare la C.N.C.D. **5029/19.07.2022**, Colegiul director urmează a analiza declarațiile reclamatului din data de 16.07.2022, difuzate în cadrul emisiunii "Xtra Night Show" al canalului TV Antena cu privire la festivalul de muzică desfășurat pe plaja din Constanța, din perspectiva încălcării principiului nediscriminării și a demnității umane:

"Și-am văzut fete care arată foarte bine, aici. Dar am văzut și fete care nu arată foarte bine. Și nu as vrea să mi se interpreteze, suntem la un festival, putem să dăm vina pe orice, bă, dar serios, mai mergeți pe la sală fetelor!"

„Venim la mare ca să vedem piele, aș vrea ca pielea aia să n-aibă vergeturi. Deci, dacă ați investi în săliță cât investiți în tatuaje, cred că am fi toți mai bine. Încurajez pe toată lumea să dea un pic pe la sală. Pentru că de ce? Dacă vrei să vii la mare, îmi arăți piele și sigur vrei să ne împrietenim, ar trebui să mă convingi și cu altceva decât cu decolteul. Putem fi de acord că e normal să ne uităm la țâțe și la buci? Aia vreau să văd la mare!"

"Eu am noroc că am o nevastă care arată ca o minoră. Asta e șansa vieții mele. Jur! Uită-te la ea!" Câți ani îi dai?"(...) Băi, dacă îți spun vârsta adevărată o să înțelegi că e minoră, că dacă scazi cât i-ai dat tu cu cât are ea, minoră iese."

9. Posibilitatea de a desfășura activitatea jurisdicțională din oficiu este întemeiată pe rolul activ pe care trebuie să îl îndeplinească Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate ale cărei obiective și sarcini au fost în mod exclusiv orientate către domeniul discriminării, rol exercitat în vederea aflării adevărului și prevenirii și combaterii tuturor actelor de discriminare, așa cum O.G. nr. 137/2000, prin însuși titlu, își propune ca finalitate. Autosesizarea în materie este permisă de dispozițiile art. 19 alin. 2 din O.G. nr. 137/2000 și art. 13 din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea producerii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 348/2008 Partea I (vezi decizia nr. 4546/2014 sau decizia nr. 92/2019 a IICJ).

10. De asemenea, prin Decizia nr. 1096/2008, Curtea Constituțională a reținut că săvârșirea unei contravenții în domeniul reglementat de O.G. nr. 137/2000 dă naștere raportului juridic de drept substanțial care, în conținutul său, cuprinde dreptul organului constator, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, de a trage la răspundere contravențională pe făptuitor și obligația acestuia de a suporta sancțiunea contravențională.

Susținerile reclamatului

10. Reclamatul își exprimă regretul profund pentru afirmațiile neinspirate și lipsite de empatie, care nu au fost făcute cu intenția de a aduce atingere demnității vreunei

persoane. Reclamatul susține că este de profesie jurnalist și în ultimii 10 ani și-a axat activitatea pe partea de realizare de conținut pentru mediul online, atât pe paginile de internet pe care le gestionează cât și pe platforme precum Youtube sau Facebook. Toată activitatea sa din ultima perioadă a gravitat în jurul materialelor din domeniul tehnologic, al construcțiilor și, mai recent, stil de viață.

11. Acesta susține că, în data de 16 iulie 2022, după miezul nopții, se afla, împreună cu soția și prietenii, la un festival de muzică desfășurat pe plaja din Constanța, la care participa în afara activităților sale publice. În acest context și într-o ambianță relaxată, i-a fost solicitată de către un reprezentant al postului tv Antena Stars acordarea unui interviu pentru emisiunea Xtra Night Show, emisiunea având un specific monden și de cancan.

12. Reclamatul precizează că ulterior acordării interviului, văzând cum acesta a fost montat, a solicitat postului de televiziune eliminarea lui de pe platforma Youtube, ceea ce s-a și întâmplat inițial, doar pentru că ulterior postul de televiziune s-a decis să îl încarce din noi pe respectiva platformă.

13. De asemenea, reclamatul susține că materialul original care a fost inițial difuzat de televiziune este cel disponibil la următoarea adresă de internet: https://www.youtube.com/watch?v=TVFP-KODx_0, însă acest material nu conține interviul în integralitate ci este doar un colaj, înregistrarea inițială conținând declarațiile acestuia a fost modificată prin eliminarea întrebărilor, prin trunchierea răspunsurilor și prin adăugarea unor imagini, texte și afirmații de natură a crea o impresie disproporționată a atitudinii acestuia.

14. Reclamatul precizează, de asemenea, că primele 2 minute ale materialului, precum și secțiunea dintre minutul 3 și minutul 5:24, deși reproduc afirmațiile sale referitoare la genurile de muzică pe care le preferă publicul de la festival și despre viața personală a acestuia, sunt însoțite de următorul text afișat pe burtieră ", **inamicul celulitei de pe litoral!**" pentru a menține impresia caracterului senzațional al reportajului.

15. Reclamatul susține că, în pofida celor indicate în autosesizare, în care se indică 3 paragrafe care au fost considerate de CNCD ca fiind discriminatorii, frazele de mai jos nu au fost enunțate în cadrul unui singur paragraf iar primele două nu au fost exprimate prin raportare la persoanele de un anumit gen, ci a fost făcută o referință cu titlu general:

(...), „Venim la mare ca să vedem piele, aș vrea ca pielea aia să nu aibă vergeturi.”(...)

(...), „Deci dacă ați investi în săliță cât investiți în tatuaje, cred că am fi toți mai bine. Încurajez pe toată lumea să dea un pic pe la sală”(...)

(...) „Pentru că de ce? Dacă vrei să vii la mare, îmi arăți piele și sigur că vrei să ne împrietenim, ar trebui să mă convingi și cu altceva decât cu decolteul” (...)

(...) „Putem să fim de acord că este normal să ne uităm la țâțe și la buci? Aia vreau să văd la mare¹” (...)

În acest sens, reclamatul arată că, afirmația de la punctul iii) a fost scoasă din context, deoarece ceea ce acesta a comunicat în această secțiune din interviu era în sensul că doar modalitatea în care arăți nu este suficientă, însă la montaj au fost lipite punctele iii) și iv) fără a se păstra și întrebările reporterului. Reclamatul susține, de asemenea,

că se poate vedea în interviu că ultima frază este spusă după o discuție cu persoana care se afla în dreapta sa.

16. Acesta mai susține că postul TV a realizat un mixaj al materialului înregistrat, sincronizând declarațiile acestuia cu anumite imagini cu persoane de sex feminin, de natură a schimba în mod definitiv contextul afirmațiilor sale. Reclamatul precizează că ideea principală care s-a regăsit în întregul interviu a fost aceea de promovare a sportului. Se regăsesc mențiuni la acesta și la începutul interviului și la finalul lui. Deși nu este antrenor sau sportiv de performanță, după o perioadă foarte dificilă în anul 2020 când a avut serioase probleme de alimentație și de sănătate ca urmare a unui burnout, acesta și-a schimbat regimul de viață și a început să practice sportul regulat și să urmeze sfaturile unui nutritionist. Reclamatul susține că aceasta a fost ideea pe care a vrut să o transmită, așa cum transpare chiar din nota în care a fost încheiat interviul, însă a făcut-o într-o manieră neinspirată, cu siguranță, dar mesajul de fond a fost unul bine intenționat.

17. Reclamatul mai susține și faptul că au existat consecințe drastice pe care atât acesta cât și familia și persoanele cu care lucrează le-au resimțit ca urmare a acestui eveniment, respectiv, un segment de presă îi hărțuiește în continuare inclusiv prin urmărirea cu fotografi ascunși prin mașini, care exploatează fiecare apariție în public a sa și a familiei sale, primește amenințări cu moartea, au fost făcute emisiuni întregi care l-au avut ca subiect principal, nenumărate ore de emisie pe canale de televiziune în care a fost făcut bolnav psihic sau impotent, ziare cunoscute au contactat direct companiile cu care lucrează pentru a le cere public să înceteze colaborările cu acesta. În acest sens, reclamatul precizează că toți aceștia s-au bucurat de libertatea de exprimare și libertatea presei și, dacă aceste aspect nu se judecă cu dublă măsură, cu siguranță nici afirmațiile sale nu ar trebui să fie interpretate ca excedând acestui drept.

18. Concluzionând, reclamatul precizează că afirmațiile ", **inamicul celulei de pe litoral!**" și modalitatea în care postul de televiziune a montat materialul filmat, cu scopul de a oferi un caracter senzațional materialului, sunt elemente ce au condus la conturarea unei conotații semnificativ diferite a afirmațiilor sale.

V. Motivarea de fapt și de drept

19. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra declarațiilor pe care partea reclamată le-a făcut la adresa femeilor, în cadrul interviului acordat în data de 16 iulie 2022 canalului TV Antena Stars pentru emisiunea Xtra Night Show cu privire la festivalul de muzică desfășurat pe plaja din Constanța. Luând act de autosesizare, astfel cum este formulată, Colegiul director urmează a analiza limita libertății de exprimare în raport cu dreptul la demnitate și la viață privată al femeilor și în general al oamenilor din perspectiva aspectului fizic, deoarece "corpul unei persoane privește cel mai intim aspect al vieții private" (Y.F. împotriva Turciei, 2003, pct.33).

20. În drept, în soluționarea prezentei sesizări constatăm că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

- art. 30 alin.6 din Constituția României, care prevede că *libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particular a persoanei și nici dreptul la propria imagine;*

- art. 2, alin. (1) și art. 15 din OG nr 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare OG nr. 137/2000).

21. Raportându-ne la afirmațiile supuse dezbaterii Colegiului Director analizează dacă declarațiile reclamatului constituie un comportament care, prin latura sa de discurs public, este de natură a se încadra în limitele dreptului la libertate de exprimare corelativ obligației de a nu discrimina, astfel cum este reglementată discriminarea în art. 2 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, și subsecvent un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, în sensul art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

22. Faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de Romania sau cele prevăzute de legislația națională.

23. Astfel, în cazul de față, ne raportăm la libertatea de exprimare și, corelativ, la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este dincolo de orice dubiu că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată, și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public.

24. Pe de altă parte, dreptul la de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că “(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că „(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

25. În aceeași argumentație trebuie subliniat faptul că Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare”, însă precizează în mod expres limitele acestui drept în alin. 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru protecția reputației sau a drepturilor altora.”

26. Astfel, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea, interzicerea discriminării raportată la declarațiile părții reclamate. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a

depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei sancțiuni contravenționale proporționale cu scopul urmărit.

27. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim, unul sau mai multe dintre obiectivele legitime** enumerate în al doilea paragraf al art. 10,
- **să fie necesară într-o societate democratică** și
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801, a se vedea, de exemplu, Steel și alții împotriva Regatului Unit, 23 septembrie 1998, § 89, Rapoarte 1998 VII).

În ceea ce privește discriminarea pe criteriu de sex, Curtea a afirmat în mod repetat că, în prezent, promovarea egalității de gen constituie un obiectiv important în statele membre ale Consiliului Europei [Konstantin Markin împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 127] și că, în principiu, „trebuie să fie invocate „motive foarte serioase” pentru ca o astfel de diferență de tratament să poată fi considerată compatibilă cu Convenția [Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit, 1985, pct. 78; Burghartz împotriva Elveției, 1994, pct. 27; Schuler-Zraggen împotriva Elveției, 1993, pct. 67; Konstantin Markin împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 127; J.D. și A. împotriva Regatului Unit, 2019, pct. 89]. 88. Curtea a hotărât că referirile la tradiții, presupuneri generale sau atitudini sociale predominante dintr-o anumită țară nu sunt suficiente pentru justificarea unei diferențe de tratament pe criterii de sex [Konstantin Markin împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 127]. De exemplu, statelor li se interzice să impună tradiții bazate pe ideea potrivit căreia bărbatul are un rol primordial în familie, iar femeia un rol secundar [Ünal Tekeli împotriva Turciei, 2004, pct. 63; Konstantin Markin împotriva Rusiei (MC), 2012, pct. 127].

28. Testul „necesității într-o societate democratică” impune CNCD să stabilească dacă ingerința reclamată corespunde unei „nevoi sociale presante”. Potrivit CEDO, statele contractante au o anumită marjă de apreciere în evaluarea existenței unei astfel de nevoi, dar trebuie invocate motive foarte importante înainte ca o diferență de tratament bazată numai pe sex să poată fi considerată compatibilă cu Convenția, (a se vedea, Ünal Tekeli împotriva Turciei, § 53, Schuler-Zraggen împotriva Elveției, 24 iunie 1993, § 67, Abdulaziz împotriva Regatului Unit, 24 aprilie, 1985, § 78, Burghartz împotriva Elveției, 22 februarie 1994, § 27; Schmidt împotriva Germaniei, 5 ianuarie 2006, 18 iulie 1994, § 27, Van Raalte împotriva Olandei, 21 februarie 1997, §39, Wessels-Bergervoetv împotriva Olandei, 11 octombrie 1996, § 49)

29. La evaluarea proporționalității interferenței, natura și severitatea pedepsei impuse se

numără printre factorii care trebuie luați în considerare (Petrovic împotriva Austriei, 27 martie 1998, §30, Karlheinz Schmidt împotriva Germaniei, 5 ianuarie 2006, 18 iulie 1994, § 24, and Van Raalte împotriva Olandei, 21 februarie 1997, §39.).

Ingerința să fie prevăzută de lege

30. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

31. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, ***inclusiv a femeilor indiferent de aspectul lor fizic.***

32. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, mesajul cu conotații discriminatorii, obiect al prezentei autosesizări, trebuie să întrunească următoarele elemente:

-un comportament manifestat în public,

-ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de convingerile acestora, potrivit art. 2, alin.(1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

33. Colegiul director constată că ***primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.***

Necesitatea ingerinței

34. ***Colegiului director urmează să stabilească dacă interferența în libertatea exprimare „este necesară într-o societate democratică”.*** În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”). Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.). În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi Handyside c. Regatul Unit par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

35. În scopul de a determina dacă substraturile declarațiilor din cadrul interviului părții reclamate, obiect al prezentei autosesizări, constituie o atitudine discriminatorie împotriva femeilor cu un anumit aspect fizic în spațiul public, Colegiul director urmează a examina: obiectivul urmărit de reclamat, conținutul declarațiilor, contextul în care au avut loc, rolul în societate al persoanei, autorul afirmației.

Obiectivul urmărit de către reclamat

36. Cu privire la obiectivul urmărit de către reclamat, se naște întrebarea: *A dorit acesta să pună în dezbatere un subiect de interes public, acela referitor la sănătatea persoanelor din perspectiva obezității, a importanței sportului pentru un stil de viață sănătos?* Răspunsul la această întrebare este, evident, unul *negativ*, întrucât reclamatul, prin afirmațiile făcute, a vorbit despre femei folosind doar exprimări sexiste, legate de aspectul fizic și/sau de greutatea corpului acestora, promovând femeia după stereotipurile existente în societate.

37. Astfel, potrivit art. 2, alin. (1) se definește ca fiind discriminare orice faptă care are „ca scop sau efect” încălcarea unui drept prevăzut de lege, deci include atât intenția, cât și culpa ca forme ale vinovăției.

38. Prevederile articolului 15 din OG nr.137/2000 sancționează două categorii de fapte și anume: *propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională (teza I)* și apoi *comportamentul care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia (teza II).*

39. Distincția între cele două categorii de fapte este fundamentală, fiind de subliniat că, dacă propaganda naționalist-șovină ori instigarea la ură rasială sau națională presupune intenția, **cea de a doua categorie de fapte prohibite de articolul sus citat nu presupune demonstrarea intenției autorului**, concluzie ce rezultă explicit din formularea textului normativ – “comportamentul care are ca scop sau vizează (...)”.

40. Așadar, Colegiul Director va analiza dacă mesajul în speță are potențialul pericolului de comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare la adresa femeilor cu un anumit aspect fizic și nu **intenția de a discrimina**.

Conținutul declarațiilor și contextul în care a fost emis mesajul

41. Partea reclamată a acordat un interviu în data de 16 iulie 2022 canalului TV Antena Stars pentru emisiunea Xtra Night Show cu privire la festivalul de muzică desfășurat pe plaja din Constanța. Interviul a fost publicat ulterior pe platforma online Youtube de către canalul tv respectiv, astfel declarațiile reclamatului cu privire la aspectul fizic al femeilor au fost redactate în diferite articole postate pe ediții online ale unor cotidiene sau pagini web de informare.

42. În analiza afirmațiilor care reprezintă obiectul autosesizării, Colegiul director ia act de susținerile părții reclamate, potrivit cărora ideea principală a întregului interviu a fost

de pune în discuție un subiect de interes public, și anume promovarea sportului pentru un stil de viață sănătos, iar afirmațiile care i se impută, cu privire la femei, au fost scoase din context ca urmare a editării intenționate a materialului, de către canalul tv, cu scopul de a menține impresia caracterului senzațional al reportajului, deoarece ceea ce reclamatul a comunicat în această secțiune din interviu era în sensul că doar modalitatea în care arăți nu este suficientă. În apărarea sa, reclamantul a precizat că cele 3 paragrafe care au fost considerate de CNCD ca fiind discriminatorii, nu au fost enunțate în cadrul unui singur paragraf, iar primele două nu au fost exprimate prin raportare la persoanele de un anumit gen, ci a fost făcută o referință cu titlu general:

(...)„Venim la mare ca să vedem piele, aș vrea ca pielea aia să nu aibă vergeturi.”(...)

(...)„Deci dacă ați investi în săliță cât investiți în tatuaje, cred că am fi toți mai bine. Încurajez pe toată lumea să dea un pic pe la sală”(...)

(...) „Pentru că de ce? Dacă vrei să vii la mare, îmi arăți piele și sigur că vrei să ne împrietenim, ar trebui să mă convingi și cu altceva decât cu decolteul”(...)

(...) „Putem să fim de acord că este normal să ne uităm la țâțe și la buci? Aia vreau să văd la mare!” (...)

43. În urma analizei celor patru propoziții menționate mai sus, indicate de către reclamatul ca fiind neutre de gen, dar care au fost editate pentru a induce impresia că vizează în special femeile, Colegiul director constată că în două propoziții reclamatul a folosit *sintagme specifice care sunt atribuite doar femeilor*, și anume: “*decolteu*” și “*țâțe*”, fapt care arată fără echivoc că **susținerea reclamantului nu reprezintă un argument real**. De asemenea, Colegiul director observă, în aceeași măsură, faptul că reclamantul, pe parcursul interviului, s-a adresat în mod repetat direct persoanelor de sex feminin, chiar dacă menționarea sexului nu era relevantă pentru faptele prezentate:

“Și-am văzut **fete** care arată foarte bine, aici. Dar am văzut și **fete** care nu arată foarte bine.Și nu as vrea să mi se interpreteze, suntem la un festival, putem să dăm vina pe orice, bă, dar serios, maai mergeți pe la sală **fetelor!**”

44. Astfel, Colegiul Director constată că reclamatul a vorbit despre femei folosind expresii sexiste cu privire la aspectul lor fizic și greutatea corpului și promovând stereotipuri cu privire la standardele acceptate de societate, fapt care au adus atingere dreptului la demnitate și dreptului la viață privată a femeilor, garantate de Constituția României. Sănătatea din perspectiva greutateii corpului, cum ar fi obezitatea, este un subiect care vizează întreaga societate și nu are gen.

45. Cu privire la conținutul interviului, Colegiul director constată că informațiile privind sănătatea prin sport sunt de interes public, deoarece vizează “*chestiuni privind viața comunității*” (CEDO, cauza Lingens vs. Austria) și poate contribui la dezbatere publică, însă cu condiția ca informațiile să fie neutre de gen și modul de prezentare a acestor informații să fie bazate pe fapte și nu judecări de valoare. Dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, ultimele nu se pretează la o demonstrare a exactității lor (a se vedea, printre altele, Cumpănă și Mazăre împotriva României [MC], nr. 33.348/96, §98, CEDO 2004-XI, și De Haes și Pagina 9 din 11, Gijssels împotriva Belgiei, Hotărârea din 24 februarie 1997, Culegere 1997-I, p. 235, § 42).

46. Colegiul Director constată că reclamantul sugerează că standardele acceptate de societate privind aspectul corpului sunt ca persoanele să fie “piele” și pielea “să n-aibă vergeturi”. Potrivit dicționarului online DEX, termenul de “piele” ca sinonim în sintagma “piele și os” este folosit pentru a descrie o persoană ca fiind slabă. Prin afirmația *Dacă vrei să vii la mare, îmi arăți piele și sigur că vrei să ne împrietenim, ar trebui să mă convingi și cu altceva decât cu decolteul* (...), reclamatul face clar că standardele menționate mai sus sunt doar pentru femei iar prin folosirea unui limbaj vulgar și umilitor pune în opoziție clară femeile și bărbații în ce privește aceste standarde ale corpului care condiționează accesul la plajă a femeilor. Folosirea acestui limbaj dezvăluie opinia reclamatului că standardele de sănătate sunt echivalente cu standardele care definesc atractivitatea femeilor pentru bărbați.

47. Reclamantul folosește stereotipuri care privesc sexualizarea corpului femeilor, și reducerea în general a femeilor la rolul de obiecte sexuale în mass-media și spațiul public, și, în același timp, prin îndemnul (...) *putem să dăm vina pe orice, bă, dar serios, mai mergeți pe la sală fetelor!*” transferă responsabilitatea asupra victimelor în ce privește tratamentul diferențiat al societății datorită aspectului lor fizic.

48. Cu privire la afirmația: *Eu am noroc că am o nevastă care arată ca o minoră. Asta e șansa vieții mele. Jur! Uită-te la ea!” Câți ani îi dai?”*(...) *Băi, dacă îți spun vârsta adevărată o să înțelegi că e minoră, că dacă scazi cât i-ai dat tu cu cât are ea, minoră iese*”, Colegiul Director constată că afirmațiile cu privire la compararea corpului unei femei adulte cu a unei minore ca un standard normal privind greutatea corpului, implică sexualizarea corpului minorelor, fapt care încurajează și amplifică stereotipurile și prejudecățile de gen, cu efect negativ în prevenirea și combaterea violenței sexuale împotriva minorelor în contextual național, în care violența sexuală împotriva fetelor reprezintă o problemă serioasă. Potrivit unui studiu realizat de către Fundației World Vision România în 2020 (*Sondaj World Vision România cu privire la abuzul sexual asupra copiilor*, pagina 2), 80% din copiii abuzați au fost fete, 46% având vârsta între 14-18 ani. În același an, Inspectoratul General al Poliției Române constata că minorele reprezintă 93% dintre victimele agresiunilor sexuale și 55% dintre victimele cazurilor de viol, aceste fapte fiind în creștere față de anul precedent.

49. Afirmațiile reclamantului prin care prezintă într-un mod degradant și insultător femeile cu o anumită greutate corporală în comparație cu femeile slabe dar și bărbații reprezintă fapte de sexism și body shaming care sunt condamnate de instituțiile europene.

50. Mai exact, potrivit Recomandării CM/Rec(2019) a Comitetului de Miniștrii al Consiliului european adoptată la 27 martie 2019, **sexismul** este *orice act, gest, reprezentare vizuală, cuvinte vorbite sau scrise, practică sau comportament bazat pe ideea că o persoană sau un grup de persoane este inferior din cauza sexului lor, care are loc în sfera publică sau privată, fie online, fie offline, cu scopul sau efectul: i. încălcarea demnității sau drepturilor inerente unei persoane sau unui grup de persoane; iii. crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator; v. menținerea și consolidarea stereotipurilor de gen*. În cadrul Recomandărilor Consiliului de Miniștrii din martie 2019, Consiliul European atrage atenția statelor că “sexismul și comportamentul sexist au ca rezultat vătămări fizice, sexuale, psihologice sau socio-

economice”, afectând în mod disproporționat femeile și fetele și recpmandă o serie de măsuri de prevenire și combatere.

51. *Body shaming*, potrivit Recomandării Generale nr 1 al GREVIO a Consiliului Europei privind dimensiunea digitală a violenței împotriva femeilor adoptată la 20 October 2020, *este acțiunea sau practica de a supune pe cineva la umilință și critici pentru aspectul său fizic.*

52. De asemenea, Comisia Europeană recunoaște că stereotipurile de gen reprezintă una dintre cauzele profunde ale inegalității de gen și afectează toate domeniile societății și că așteptările stereotipe bazate pe norme prestabilite pentru femei și bărbați, fete și băieți, le limitează aspirațiile, opțiunile și libertatea și, prin urmare, trebuie eliminate. Acestea sunt adesea combinate cu alte stereotipuri, cum ar fi cele bazate pe rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, iar acest lucru poate accentua impactul negativ al stereotipurilor. Pentru combaterea acestora, se impune abordarea acestora în toate domeniile societății inclusive a violenței sexuale și a hărțuirii femeilor în spațiul public. Strategia UE privind egalitatea de gen, COM (2020) 152 final și Eurobarometru special 465, iunie 2017.

53. Convenția ONU asupra Eliminării Tuturor Formelor Dediscriminare față de Femei prevede la articolul 5 obligativitatea statelor semnatare de eliminare a prejudecăților și practicilor cutumiare sau de altă natură care sunt bazate pe ideea de inferioritate sau superioare a unui sex, sau pe imaginea șablon privind rolul bărbatului sau al femeii. România a ratificat Convenția la 26 noiembrie 1981 prin Decretul nr. 342, publicat în „Buletinul Oficial al României“, partea I, nr. 94 din 28 noiembrie 1981. Raportorul Special ONU privind violența împotriva femeilor și-a exprimat îngrijorarea în ce privește creșterea alarmantă a conținutului și atitudinilor sexiste, misoginistice și violente împotriva femeilor și fetelor în spațiul și media online, recomandând statelor să ia măsuri de prevenire și combatere a acestui fenomen din cauza creării unui mediu ostil, degradant, umilitor și ofensiv care afectează demnitatea umană a acestora. (Raportul Raportorului Special privind violența împotriva femeilor, cauzele și consecințele acesteia asupra violenței online împotriva femeilor și fetelor din perspectiva drepturilor Omului, 2018, HRC/38/4)

54. Colegiul director consideră că tipul acesta de informații, chiar dacă sunt exprimate ca fiind inofensive de către partea reclamată, reprezintă o formă clară de discriminare și violență împotriva femeilor, impactul lor asupra femeilor în spațiul public fiind greu de măsurat mai ales în contextul național. Potrivit Eurobarometrului din 2019 privind discriminarea în Uniune Europeană 44% dintre români consideră că femeia în România este discriminată față de media europeană de 35%. Barometrului de Gen din 2018 realizat de către Centrul FILIA, arată că 90.8% dintre femei sunt deranjate când se comentează în spațiul public despre aspectul lor fizic, în timp ce 16.5% dintre femeile intervievate au afirmat că au fost victime unor astfel de comentarii. O serie de alte studii arată că persoanele cu greutatea corpului mai mare sunt de obicei victimele ale discriminării atât în domeniul educației cât și al muncii. Potrivit Studiului privind percepțiile și eficiența instrumentelor antidiscriminare în domeniul educației realizat CNCD în 2021, părinții afirmă că cei mai discriminați elevi din România sunt cei care se confruntă cu probleme de greutate (71%) iar, potrivit Barometrului Apărătorului

Drepturilor și al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 9, femeile obeze raportează discriminare la angajare de 8 ori mai des decât cele cu greutatea corpului mai mică iar femeile supraponderale de 4 ori mai mult.

55. Colegiul director reține că afirmațiile jignitoare la adresa femeilor ale reclamantului au deturnat în totalitate reacția și dezbateră publică de la subiectul de interes public propus de reclamat, către indignarea justificată a unei semnificate părți a societății față de caracterizarea provocatoare. Din acest punct de vedere, suntem de opinie că prin natura lor, afirmațiile deduse analizei Colegiului sunt judecări de valoare și nu afirmări ale unor fapte.

56. Justificarea reclamantului că întotdeauna a avut un comportament civilizată față de persoanele de sex feminin și este un apărător al drepturilor femeilor este în contradicție cu afirmațiile în cauză care crează sentimentul de inferioritate femeilor în ce privește aspectul lor fizic.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

57. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile respective. Afirmațiile au fost făcute în public, la un post de televiziune, dar au fost preluate și de alte publicații online, canale TV, pagini web de informare și rețelele de socializare, și sunt de natură să contureze în opinia publicului o percepție negativă asupra femeilor cu o anumită greutate a corpului și imperfecțiuni, întărind stigmatul împotriva acestui grup de femei.

Rolul în societate a persoanei, autor al afirmațiilor

58. Partea reclamată este considerată formator de opinie ca vlogger. Colegiul Director apreciază că un vlogger care a fost jurnalist trebuie să manifeste exigență și preocupare față de modul în care prezintă sau exprimă anumite opinii despre un anumit subiect ori eveniment și să depună o diligență sporită, să iasă din condiția de cetățean de rând, să renunțe la bagajul de stereotipuri și prejudecăți și să privească lucrurile cu imparțialitate, cu ochiul unui profesionist al informației și al chestiunilor de interes public, chiar dacă este tentat să se lase condus de prejudecăți și stereotipuri ori de dorința de a prezenta o informație într-o manieră care atrage publicul. Ori, în acest context dar și raportat la pregătirea părții reclamate, este de natură îndoielnică faptul că nu ar fi cunoscut gravitatea afirmațiilor cât și impactul social.

59. Referindu-se la declarațiile reținute spre analiză și care fac obiectul plângerii deduse spre soluționare CNCD, Colegiul director a considerat că aceste afirmații au un caracter denigrator și aduc atingere demnității femeilor, prin crearea unei atmosfere ofensatoare, bazată pe criteriul de gen, stare de fapt pe care legea încearcă să o estompeze. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, tratamentul "degradant" este tratamentul care a cauzat victimelor sentimente de teama, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI),

60. Colegiul director reține faptul că exercitarea dreptului la liberă exprimare cu privire la diferite informații de interes public trebuie protejată prin garantarea libertății de exprimare și de informare. Cu toate acestea, exercitarea acestui drept nu justifică declarațiile cu caracter discriminatoriu, bazate pe criteriul de gen.

61. În hotărârea sa din 9 octombrie 2001 în cauza C-377/98, Țările de Jos/Parlamentul European și Consiliu, Rec. 2001, p. I-7079, punctele 70-77, Curtea de Justiție a confirmat faptul că dreptul fundamental la demnitatea umană face parte din dreptul Uniunii. Din hotărâre reiese, în special, faptul că nu se poate face uz de niciunul dintre drepturile înscrise în această carte pentru a aduce atingere demnității altei persoane și că demnitatea persoanei face parte din substanța drepturilor înscrise în această carte. Carta trebuie, prin urmare, respectată, chiar în cazul restrângerii unui drept.

62. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a O.G. nr.137/2000, republicată. Afirmățiile reclamatului reprezintă discriminare directă, întrucât se crează o deosebire pe criteriul de gen, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

63. Colegiul director urmează să aplice reclamatului sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 20.000 lei, având în vedere atât prevederile articolului 14 al Directivei 2004/113/CE și articolul 25 al Directivei 2006/54/CE care stabilesc că sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și disuasive, cât și dispozițiile art. 21 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001, potrivit cărora sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită, de modul și de mijloacele de săvârșire, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului.

64. Colegiul Director reține că sancțiunea contravențională nu poate schimba nici prejudecățile, nici stereotipurile sociale și tocmai de aceea accentul trebuie pus pe scopul preventiv, scop care se realizează tot prin aplicarea sancțiunii pentru descurajarea unei atitudini discriminatorii în viitor, chiar în lipsa unei reformări totale a prejudecăților și stereotipurilor. Este extrem de importantă abținerea de la un comportament care discriminează, întrucât reducerea semnificativă a stereotipurilor ori a altor manifestări discriminatorii duc în cele din urmă la crearea unui mediu mai tolerant pentru femei.

65. Colegiul director a stabilit amenda contravențională de 20.000 de lei având în vedere următoarele:

- a. *afirmațiile au vizat o comunitate, femeile, cu un anumit aspect fizic;*
- b. *femeile reprezintă un grup vulnerabil în societatea din România;*
- c. *afirmațiile sexiste reprezintă o încălcare gravă a dreptului la demnitate. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării de gen, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe gen, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, prin afirmațiile sale, reclamatul a cauzat un sentiment de umilință și jignitor împotriva tuturor femeilor cu o greutate a corpului diferită de standardele menționate de reclamat, a cărui impact este greu de evaluat;*
- d. *reclamatul este formator de opinie, calitate care presupune o respectare riguroasă a principiilor de etică și deontologie profesională;*
- e. *afirmațiile au fost realizate în cadrul emisiunii TV care a fost disponibilă și online, fiind accesată ulterior difuzării de un număr foarte mare de persoane;*

- f. *reclamantul și-a cerut scuze public înaintea audierii*, motiv pentru care Colegiul Director a decis ca sancțiunea aplicată să fie din categoria valorilor minime prevăzute de art. 26 alin 1 al **O.G. nr. 137/2000**, atunci când fapta este îndreptată împotriva unui grup de persoane sau comunitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul de gen conform art. 2 alin.(1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea părții reclamate cu amendă contravențională în cuantum de **20.000** lei, conform art. 26 alin (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Obligă partea reclamată, să publice în mass-media un rezumat al prezentei hotărâri de constatare a faptei de discriminare;
4. O copie a hotărârii se va comunica părții reclamate.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Direcția Generală Impozite și Taxe Locale Sector 1, cu sediul în București, Sector 1, Strada Piața Amzei nr.13, CP 013682, conform *OG nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor*. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20, alin (10) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări :

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membră

HORIA GRAMA – Membru

CRISTIAN JURA – Membru

MARIA MOȚA – Membră
OLTEANU CĂTĂLINA – Membră

POPA CLAUDIA SORINA – Membră

Redactat/Motivat:

**Pct. 1-18 Angelica Paraschiv Gergely,
Pct 19-65 Bănică Claudia Cerasela**

Data: 01.11.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.